

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ
ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/νση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
Πληροφορίες: Α. Στεφάνου
Τηλέφωνο: 2131516056
e-mail: ypertns@ypakp.gr

**Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ. 1638**

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών
Αθήνα

ΚΟΙΝ: Πολιτική Γραμματεία Υπουργού
Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

ΘΕΜΑ: Υπόμνημα για τη λήψη έκτακτων μέτρων για την ανακούφιση των
ατόμων με αναπηρία.

ΣΧΕΤ: Η με αρ. πρωτ. **667/07-12-2022 Αναφορά**

Σε απάντηση της παραπάνω Αναφοράς, με την οποία κατατέθηκε στη Βουλή από το Βουλευτή κ. Γεώργιο Λογιάδη το αριθ. 2150/725/01-12-2022 κοινό υπόμνημα της Εθνικής Ομοσπονδίας Τυφλών και του Πανελληνίου Συνδέσμου Τυφλών, και ως προς τα θέματα που τίθενται που αφορούν αρμοδιότητες του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, σας γνωστοποιούμε τα εξής:

Α. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 93 του ν.4387/2016 (Α'85) στους ανασφάλιστους υπερήλικες και σε αυτούς που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης καταβάλλεται από τον ΟΠΕΚΑ επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφαλιστών Υπερηλίκων, εφόσον έχουν συμπληρώσει το 67ο έτος της ηλικίας τους και δεν λαμβάνουν ή δεν δικαιούνται να λάβουν σύνταξη από το εξωτερικό ή οποιαδήποτε ασφαλιστική ή προνοιακή παροχή από την Ελλάδα, μεγαλύτερη από το πλήρες ποσό του Επιδόματος, το οποίο ανέρχεται σήμερα στα 360 ευρώ μηνιαίως.

Σε περίπτωση που η κατά τα ανωτέρω σύνταξη ή παροχή από δημόσιο φορέα που λαμβάνουν είναι μικρότερη από το επίδομα, δικαιούνται το ποσό

της διαφοράς που προκύπτει μετά την αφαίρεση του ποσού της σύνταξης ή παροχής που λαμβάνουν από το επίδομα.

Περαιτέρω κριτήρια για τη χορήγησή του ορίζονται στο άρθρο 93 του ν. 4387/2016 και στην αριθ. Φ.10034/24237/655/29-07-2016 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Β' 2401). Όπως προβλέπεται στο άρθρο 5 της ως άνω υπουργικής απόφασης, από το μηνιαίο ποσό του Επιδόματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφαλιστών Υπερηλίκων, αφαιρούνται σύμφωνα με την παρ.1β του άρθρου 93 του ν. 4387/2016 και τα προνοιακά επιδόματα που δεν υπολογίζονται στο εισόδημα, σύμφωνα με την παρ.2 του ίδιου άρθρου, δηλαδή οι οικονομικές ενισχύσεις που χορηγούνται σε άτομα με αναπηρίες λόγω της αναπηρίας τους, το διατροφικό επίδομα που χορηγείται στους πάσχοντες από χρόνια νεφρική ανεπάρκεια τελικού σταδίου και στους μεταμοσχευμένους καθώς και το επίδομα ανεργίας.

Β. Αναφορικά με τις προνοιακές παροχές σε χρήμα σε Άτομα με Αναπηρίες, η τελευταία αύξηση έγινε το 2011. Ωστόσο, σε εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 26 του νόμου 4865/2021, το Δεκέμβριο του 2021 χορηγήθηκε έκτακτη προσαύξηση στις προνοιακές παροχές σε χρήμα σε Άτομα με Αναπηρία και σε ανασφαλιστους υπερήλικες, ύψους 250€. Επιπλέον, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 54 του νόμου 4917/2022, τον Απρίλιο του τρέχοντος έτους χορηγήθηκε εκ νέου προσαύξηση ύψους 200€ στις προνοιακές παροχές σε χρήμα σε Άτομα με Αναπηρία, σε ανασφαλιστους υπερήλικες και σε δικαιούχους του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και του επιδόματος παιδιού. Ομοίως, με το άρθρο 4 του ν. 4997/2022, στους δικαιούχους προνοιακών επιδομάτων αναπηρίας κατά τον Δεκέμβριο 2022 χορηγείται προσαύξηση 250€.

Το ζήτημα το οποίο τίγεται για τα άτομα που λαμβάνουν σύνταξη θανόντος γονέα ή τμήμα αυτής, αφορά τους δικαιούχους του προγράμματος οικονομικής ενίσχυσης βαριάς αναπηρίας και όχι αυτούς του προγράμματος οπτικής αναπηρίας – αναπηρίας όρασης. Άλλωστε, το θέμα της υπό στοιχεία Π3α/Φ.32/3226/13-09-2001 εγκυκλίου, που αναφέρεται και στην Αναφορά, είναι «Διευκρινίσεις σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος βαριάς αναπηρίας». Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση που η σύνταξη, προσαύξηση ή

άλλου τύπου οικονομική ενίσχυση χορηγείται για την αναπηρία και δεν υπερβαίνει το ποσό που αντιστοιχεί στο επίδομα βαριάς αναπηρίας, το επίδομα εξακολουθεί να χορηγείται ολόκληρο. Ο προσφάτως ψηφισθείς Νόμος 5006/2022 (Α' 239/22.12.2022) προβλέπει, στο άρθρο 35, πως το ποσό αναπροσαρμόζεται κάθε έτος μετά από την 1η.1.2023 κατά το ποσοστό που προβλέπει η υπουργική απόφαση της παρ. 4 του άρθρου 14 του ν. 4387/2016 (Α' 85). Επίσης, προβλέπει πως η οικονομική ενίσχυση βαριάς αναπηρίας χορηγείται ολόκληρη στα ανασφάλιστα και έμμεσα ασφαλισμένα τέκνα που λαμβάνουν οικονομική παροχή για την αναπηρία τους ή σύνταξη ή προσαύξηση από το δημόσιο ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή φορέα κοινωνικής ασφάλισης ίση ή μικρότερη από το ποσό αυτό.

Οι δικαιούχοι του προγράμματος αναπηρίας όρασης λαμβάνουν το ποσό των 362€ ανά μήνα είτε είναι έμμεσα ασφαλισμένοι είτε συνταξιούχοι. Το ποσό των 697€ ανά μήνα το λαμβάνουν, μεταξύ άλλων, και παιδιά με οπτική αναπηρία που είτε φοιτούν σε σχολεία ή φιλοξενούνται σε οικοτροφεία του ΚΕΑΤ είτε όχι.

Γ. Όσον αφορά το πρόγραμμα «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία», επί του παρόντος, υλοποιείται η πρώτη φάση του πιλοτικού προγράμματος που αφορά όσους διαμένουν μόνιμα στην Περιφέρεια Αττικής, ενώ εντός του 2023 θα ξεκινήσει και η δεύτερη φάση, σε Περιφέρειες εκτός της Περιφέρειας Αττικής. Η υλοποίηση του Πιλοτικού Προγράμματος και η αξιολόγηση που θα ακολουθήσει μετά την ολοκλήρωσή του έχουν ως σκοπό το εντοπισμό προβλημάτων και δυσλειτουργιών με στόχο την επίλυσή τους κατά την πανελλαδική εφαρμογή του προγράμματος.

Δ. Σχετικά με το ζήτημα των εκπαιδευτών κινητικότητας, με την αριθ. 555/12-10-2020 (ΦΕΚ 4629/Β') απόφαση «Σύσταση Ομάδας Εργασίας για την κινητικότητα, τον προσανατολισμό και τις δεξιότητες καθημερινής διαβίωσης των ατόμων με οπτική αναπηρία», συγκροτήθηκε Ομάδα Εργασίας με σκοπό τη μελέτη και αποτύπωση της κατάστασης στον τομέα της εκπαίδευσης των ατόμων με οπτική αναπηρία στην κινητικότητα, στον προσανατολισμό και στις δεξιότητες καθημερινής διαβίωσής τους, και την διατύπωση πλαισίου προτάσεων για τον εκσυγχρονισμό αυτού του τομέα για την ανεξάρτητη διαβίωση των ατόμων με οπτική αναπηρία. Η Ομάδα

Εργασίας, που αποτελείτο από εκπροσώπους των συναρμόδιων Υπουργείων, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Επικρατείας, και Παιδείας και Θρησκευμάτων και των θεσμικών φορέων της αναπηρίας καθώς και της οπτικής αναπηρίας, ολοκλήρωσε το πόρισμά της το οποίο περιλαμβάνει μέτρα τα οποία μελετώνται από το Υπουργείο, προκειμένου να σχεδιαστούν προγράμματα για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων με οπτική αναπηρία, τη διευκόλυνση της καθημερινότητάς τους και την εξασφάλιση της ανεξάρτητης διαβίωσής τους.

Ε. Ως προς τη χορήγηση πλήρους εθνικής σύνταξης ανεξάρτητα από βαθμό αναπηρίας και έτη ασφάλισης, σας γνωρίζουμε πως η εθνική σύνταξη λειτουργεί αναδιανεμητικά, αλλά και εγγυητικά, εξασφαλίζοντας για όλους προστασία από την φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Ο προσδιορισμός του επιπέδου της εθνικής σύνταξης έγινε με βάση το 60% του διάμεσου εισοδήματος, σύμφωνα με τους κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Καταβάλλεται υπό τη προϋπόθεση θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος και τυγχάνει μείωσης ανάλογα με τα έτη μόνιμης και νόμιμης διαμονής στην Ελλάδα, τα έτη ασφάλισης, την μείωση λόγω μικρότερου ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης και τα ποσοστά αναπηρίας. Οι συνταξιούχοι λόγω αναπηρίας με ποσοστό άνω του 80% και 20 έτη ασφάλισης και οι συνταξιούχοι γήρατος με αιτία την αναπηρία δικαιούνται το πλήρες ποσό της εθνικής σύνταξης.

ΣΤ. Όσον αφορά στα αναφερόμενα περί επιστροφής του απολεσθέντος εισοδήματος των αγροτών μετά την ενοποίηση των ταμείων κοινωνικής ασφάλισης, γνωστοποιείται πως με την ενοποίηση των φορέων κοινωνικής ασφάλισης και την ένταξη του πρώην ΟΓΑ στον e-ΕΦΚΑ δεν έχει απολεσθεί κανένα συνταξιοδοτικό δικαίωμα, καθώς οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας παραμένουν ίδιες. Ο τρόπος υπολογισμού της σύνταξης τροποποιήθηκε ενιαία για όλους τους συνταξιούχους του νέου φορέα, ωστόσο το ύψος της καταβαλλόμενης σύνταξης κατά την ενοποίηση προστατεύθηκε με ρητή διάταξη νόμου.

Με το άρθρο 26 του πρόσφατου, ψηφισμένου την 25.11.2022, νόμου 4997/2022 (Α' 219), καθορίσθηκαν ευνοϊκές ενιαίες ρυθμίσεις ως προς την χορήγηση σύνταξης λόγω αναπηρίας από κοινή νόσο, με την προσθήκη του άρθρου 11Α στον ν.4387/2016 (Α' 85), για όλους/ες τους/τις

ασφαλισμένους/ες του e-Ε.Φ.Κ.Α., ανεξαρτήτως του πρώην φορέα στον οποίο υπάγονται και ανεξαρτήτως της ημερομηνίας έναρξης της ασφάλισής τους. Ειδικώς για τους ασφαλισμένους του πρώην ΟΓΑ και μέχρι τις 31.12.2023 συνεχίζουν να έχουν εφαρμογή οι προϋποθέσεις χορήγησης σύνταξης λόγω αναπηρίας του πρώην ΟΓΑ, όπως ισχύουν κατά την έναρξη ισχύος του εν λόγω νόμου. Μετά την 1^η Ιανουαρίου 2024 οι προϋποθέσεις χορήγησης σύνταξης λόγω αναπηρίας από κοινή νόσο του άρθρου 11Α του ν. 4387/2016, θα ισχύουν και για τους ασφαλισμένους του πρώην ΟΓΑ.

Ζ. Ως προς τα παραπάνω ζητήματα, και ως προς άλλα που θίγει το υπόμνημα της Εθνικής Ομοσπονδίας Τυφλών και του Πανελληνίου Συνδέσμου Τυφλών, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων έχει ενημερώσει την εθνική αντιπροσωπεία και στο πρόσφατο παρελθόν.

Σε ευρύτερο επίπεδο, η διασφάλιση του δικαιώματος στην ανεξάρτητη διαβίωση και την κινητικότητα για τα άτομα με αναπηρία έχει κομβικό ρόλο για την αυτονομία και την ισότιμη κοινωνική ένταξή τους και αποτελεί πεδίο στο οποίο το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, και η Πολιτεία, αποδίδουν ιδιαίτερη βαρύτητα. Σε αυτά συμπεριλαμβάνονται και τα άτομα με οπτική αναπηρία, τα δικαιώματα των οποίων στην ανεξάρτητη διαβίωση και σε μια ευκολότερη κινητικότητα κατοχυρώνονται από τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία.

Σε συνεργασία με όλα τα συναρμόδια Υπουργεία, και με οδικό χάρτη το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων σχεδιάζει και υλοποιεί δράσεις και πολιτικές που προάγουν μια πιο συμπεριληπτική και βιώσιμη για όλους κοινωνία, αξιοποιώντας καλές πρακτικές από τις ευρωπαϊκές χώρες, και πάντοτε σε συνεργασία και παραγωγικό διάλογο με τους θεσμικούς φορείς της αναπηρίας.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ